Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на труда и социалната политика	**Нормативен акт:** Проект на Постановление на Министерския съвет за определяне размер на минимална работна заплата за страната от 01.01.2025 г.
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Светослав Илонов, главен експерт в отдел „Жизнено равнище и демографска политика“, дирекция „Жизнено равнище, демографска политика и социални инвестиции“	**Телефон и ел. поща:** 02/8119 515 svetoslav.ilonov@mlsp.government.bg

1. **Проблем/проблеми за решаване:**

Необходимост от актуализиране на минималната работна заплата и приемане на Постановление за определяне на нов размер на минималната работна заплата за 2025 г.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Минималната работна заплата е най-ниското възнаграждение за положен труд, определено в нормативен акт на правителството.

Правното основание за приемане на постановлението за определяне на минималната работна заплата е чл. 244 от Кодекса на труда.

В България установената практика е минималната работна заплата за страната да бъде ежегодно актуализирана в търсенето на адекватно равнище, което отговаря едновременно както на отчетените макроикономически показатели, така и на очакваните макроикономически прогнози. Актуализацията, която се основава на динамичните социално-икономически трансформации има за цел да регламентира цената на нискоквалифицираната работна престация, като отчита широкопрофилното въздействие на този подоходен показател както по отношение на социалното развитие, така и по отношение на конкурентоспособността на българските предприятия.

Актуализацията на минималната работна заплата е необходима, за да отчете настъпилите изменения и да подпомогне реализацията на положителни промени в периода на прилагането й както по отношение на заетостта и конкурентоспособността, така и по отношение на ограничаване на неравенството, бедността сред работещите и свиването на вътрешното потребление. Друг съществен риск, който налага актуализация на минималната работна заплата е ограниченото предлагане на работна сила и рисковете от негативна промяна и дисбаланс между нейното търсене и предлагане, което може да ограничи капацитета на икономиката в средносрочен и дългосрочен план.

На 19 октомври 2022 г. се прие Директивата за адекватните минимални работни заплати в ЕС 2022/2041, одобрена от Европейския парламент и Съвета и публикувана в официален вестник L275/33 от 25.10.2022 г.

На 1 февруари 2023 г. Народното събрание прие изменение в Кодекса на труда в чл.244. Както е записано в Мотивите към законопроекта за изменение и допълнение на КТ, измененията се базират на Директива (ЕС) 2022/2041 относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз. Съгласно чл.244 от Кодекса на труда минималната работна заплата за страната за следващата календарна година се определя до 1 септември на текущата година в размер на 50 на сто от средната брутна работна заплата за период от 12 месеца, който включва последните две тримесечия на предходната година и първите две тримесечия на текущата година и не може да е по-ниска от определената за предходната година.

След последната актуализация на минималната работна заплата (ПМС № 193 от 12.10.2023 г.) на 933 лв. от 01.01.2024 г., социално-икономическата и статистическата среда се отклониха значително от естествената си прогресия, поради цялостната непредсказуемост на международната обстановка и инфлационните процеси. Това води до засилване на несигурността относно перспективите пред икономическата активност и инфлацията в България и затруднява тяхното прогнозиране. Бързото нарастване на отчетената през последните години инфлация оказа негативно въздействие върху способността на нискодоходните работници да задоволяват своите и на техните семейства минимални потребности.

Тези промени, бидейки различни от цикличните социално-икономически дефицити, свързани със структурни видоизменения, поставят необходимостта от актуализация на размера на минималната работна заплата.

Някои от тенденциите, като например ръстът на средната работна заплата за страната, се запазиха в очакваните граници, но това се дължи в голяма степен на засилване ролята на държавата в икономиката и в определянето на извънредни доходи, помощи, компенсации, а не на балансирано икономическо развитие и разгръщане на икономическия потенциал на страната в условията на социална стабилност и сигурност. В този контекст се вписва и засиленото икономическо търсене в резултат на възстановяването на икономиката.

През септември 2022 г. месечната инфлация, измерена с индекса на потребителските цени ИПЦ, е 1.2% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за септември 2022 г. спрямо септември 2021 г. е 18,7%. Инфлацията от началото на годината (септември 2022 г. спрямо декември 2021 г.) е 14,0%, а средногодишната инфлация за периода октомври 2021 - септември 2022 г. спрямо периода октомври 2020 - септември 2021 г. е 12,8%.

През септември 2022 г. според Хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ) месечната инфлация е 0,7% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за септември 2022 г. спрямо септември 2021 г. е 15,6%. Инфлацията от началото на годината (септември 2022 г. спрямо декември 2021 г.) е 12,0%, а средногодишната инфлация за периода октомври 2021 - септември 2022 г. спрямо периода октомври 2020 - септември 2021 г. е 10,9%.

През ноември 2022 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,8% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за ноември 2022 г. спрямо ноември 2021 г. е 16,9%. Средногодишната инфлация за периода декември 2021 - ноември 2022 г. спрямо периода декември 2020 - ноември 2021 г. е 14,6%.

През ноември 2022 г. месечната инфлация, измерена с ХИПЦ, е 0,6% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за ноември 2022 г. спрямо ноември 2021 г. е 14,3%. Инфлацията от началото на годината (ноември 2022 г. спрямо декември 2021 г.) е 13,4%, а средногодишната инфлация за периода декември 2021 - ноември 2022 г. спрямо периода декември 2020 - ноември 2021 г. е 12,4%.

През декември 2022 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ е 0,9% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за декември 2022 г. спрямо декември 2021 г. е 16,9%. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2022 г. спрямо периода януари - декември 2021 г. е 15,3%.

Според ХИПЦ през декември 2022 г. месечната инфлация е 0,8% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за декември 2022 г. спрямо декември 2021 г. е 14,3%. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2022 г. спрямо периода януари - декември 2021 г. е 13,0%.

През януари 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 1,4% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за януари 2023 г. спрямо януари 2022 г. е 16,7%. Средногодишната инфлация за периода февруари 2022 - януари 2023 г. спрямо периода февруари 2021 - януари 2022 г. е 15,9%.

Инфлационните процеси в страната забавят темпа си през 2023 г. като достигат през месец януари 2023 г. месечната инфлация, измерена с ХИПЦ, 1,2% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за януари 2023 г. спрямо януари 2022 г. е 14,1%. Средногодишната инфлация за периода февруари 2022 - януари 2023 г. спрямо периода февруари 2021 - януари 2022 г. е 13,6%.

През февруари 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,8% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за февруари 2023 г. спрямо февруари 2022 г. е 16,0%. Инфлацията от началото на годината (февруари 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 2,1%, а средногодишната инфлация за периода март 2022 - февруари 2023 г. спрямо периода март 2021 - февруари 2022 г. е 16,4%.

Според ХИПЦ през февруари 2023 г. месечната инфлация е 0,7% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за февруари 2023 г. спрямо февруари 2022 г. е 13,7%. Инфлацията от началото на годината (февруари 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 1,9%, а средногодишната инфлация за периода март 2022 - февруари 2023 г. спрямо периода март 2021 - февруари 2022 г. е 14,0%.

През март 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ е 0,5% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за март 2023 г. спрямо март 2022 г. е 14,0%. Инфлацията от началото на годината (март 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 2,6%, а средногодишната инфлация за периода април 2022 - март 2023 г. спрямо периода април 2021 - март 2022 г. е 16,5%.

Според ХИПЦ през март 2023 г. месечната инфлация е 0,6% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за март 2023 г. спрямо март 2022 г. е 12,1%. Инфлацията от началото на годината (март 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 2.5%, а средногодишната инфлация за периода април 2022 - март 2023 г. спрямо периода април 2021 - март 2022 г. е 14,1%.

През април 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,3% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за април 2023 г. спрямо април 2022 г. е 11,6%. Инфлацията от началото на годината (април 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 3,0%, а средногодишната

инфлация за периода май 2022 - април 2023 г. спрямо периода май 2021 - април 2022 г. е 16,3%.

Според ХИПЦ през април 2023 г. месечната инфлация е 0,5% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за април 2023 г. спрямо април 2022 г. е 10,3%. Инфлацията от началото на годината (април 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 3,0%, а средногодишната инфлация за периода май 2022 - април 2023 г. спрямо периода май 2021 - април 2022 г. е 13,9%.

През май 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е -0,1% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за май 2023 г. спрямо май 2022 г. е 10,1%. Инфлацията от началото на годината (май 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 2,8%, а средногодишната инфлация за периода юни 2022 - май 2023 г. спрямо периода юни 2021 - май 2022 г. е 15,8%.

Според ХИПЦ през май 2023 г. месечната инфлация е -0,2% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за май 2023 г. спрямо май 2022 г. е 8,6%. Инфлацията от началото на годината (май 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 2,8%, а средногодишната инфлация за периода юни 2022 - май 2023 г. спрямо периода юни 2021 - май 2022 г. е 13,5%.

През юни 2023 г. месечната инфлация е -0,4% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за юни 2023 г. спрямо юни 2022 г. е 8,7%. Инфлацията от началото на годината (юни 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 2,4%, а средногодишната инфлация за периода юли 2022 - юни 2023 г. спрямо периода юли 2021 - юни 2022 г. е 15,0%.

Според ХИПЦ през юни 2023 г. месечната инфлация е 0,1% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за юни 2023 г. спрямо юни 2022 г. е 7,5%. Инфлацията от началото на годината (юни 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 2,9%, а средногодишната инфлация за периода юли 2022 - юни 2023 г. спрямо периода юли 2021 - юни 2022 г. е 12,9%.

През юли 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,9% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за юли 2023 г. спрямо юли 2022 г. е 8,5%. Инфлацията от началото на годината (юли 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 3,3%, а средногодишната инфлация за периода август 2022 - юли 2023 г. спрямо периода август 2021 - юли 2022 г. е 14,3%.

Според ХИПЦ през юли 2023 г. месечната инфлация е 1,2% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за юли 2023 г. спрямо юли 2022 г. е 7,8%. Инфлацията от началото на годината (юли 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,1%, а средногодишната инфлация за периода август 2022 - юли 2023 г. спрямо периода август 2021 - юли 2022 г. е 12,3%.

През август 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,4% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за август 2023 г. спрямо август 2022 г. е 7,7%. Инфлацията от началото на годината (август 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 3,7%, а средногодишната инфлация за периода септември 2022 - август 2023 г. спрямо периода септември 2021 - август 2022 г. е 13,4%.

Според ХИПЦ през август 2023 г. месечната инфлация е 0,5% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за август 2023 г. спрямо август 2022 г. е 7,5%. Инфлацията от началото на годината (август 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,6%, а средногодишната инфлация за периода септември 2022 - август 2023 г. спрямо периода септември 2021 - август 2022 г. е 11,6%.

През септември 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е -0,1% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за септември 2023 г. спрямо септември 2022 г. е 6,3%. Инфлацията от началото на годината (септември 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е

3,6%, а средногодишната инфлация за периода октомври 2022 - септември 2023 г. спрямо периода октомври 2021 - септември 2022 г. е 12,4%.

Според ХИПЦ през септември 2023 г. месечната инфлация е -0,3% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за септември 2023 г. спрямо септември 2022 г. е 6,4%. Инфлацията от началото на годината (септември 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,2%, а средногодишната инфлация за периода октомври 2022 - септември 2023 г. спрямо периода октомври 2021-септември 2022 г. е 10,8%.

През октомври 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,4%, а годишната инфлация за октомври 2023 г. спрямо октомври 2022 г. е 5,8%. Инфлацията от началото на годината (октомври 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,1%, а средногодишната инфлация за периода ноември 2022 - октомври 2023 г. спрямо периода ноември 2021 - октомври 2022 г. е 11.4%.

Според ХИПЦ през октомври 2023 г. месечната инфлация е 0,2%, а годишната инфлация за октомври 2023 г. спрямо октомври 2022 г. е 5,9%. Инфлацията от началото на годината (октомври 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,4%, а средногодишната инфлация за периода ноември 2022 - октомври 2023 г. спрямо периода ноември 2021 - октомври 2022 г. е 10,1%.

През ноември 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,3%, а годишната инфлация за ноември 2023 г. спрямо ноември 2022 г. е 5,4%. Инфлацията от началото на годината (ноември 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,4%, а средногодишната инфлация за периода декември 2022 - ноември 2023 г. спрямо периода декември 2021 - ноември 2022 г. е 10,5%.

Според ХИПЦ през ноември 2023 г. месечната инфлация е 0,2%, а годишната инфлация за ноември 2023 г. спрямо ноември 2022 г. е 5,5%. Инфлацията от началото на годината (ноември 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,7%, а средногодишната инфлация за периода декември 2022 - ноември 2023 г. спрямо периода декември 2021 - ноември 2022 г. е 9,4%.

През декември 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,3%, а годишната инфлация за декември 2023 г. спрямо декември 2022 г. е 4,7%. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2023 г. спрямо периода януари –декември 2022 г. е 9,5%.

Според ХИПЦ през декември 2023 г. месечната инфлация е 0,3%, а годишната инфлация за декември 2023 г. спрямо декември 2022 г. е 5,0%. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2023 г. спрямо периода януари - декември 2022 г. е 8,6%.

През януари 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,5%, а годишната инфлация за януари 2024 г. спрямо януари 2023 г. е 3,8%. Средногодишната инфлация за периода февруари 2023 - януари 2024 г. спрямо периода февруари 2022 - януари 2023 г. е 8,4%.

Според ХИПЦ през януари 2024 г. месечната инфлация е 0,1%, а годишната инфлация за януари 2024 г. спрямо януари 2023 г. е 3,9%. Средногодишната инфлация за периода февруари 2023 - януари 2024 г. спрямо периода февруари 2022 - януари 2023 г. е 7,8%.

През февруари 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,3%, а годишната инфлация за февруари 2024 г. спрямо февруари 2023 г. е 3,3%. Инфлацията от началото на годината (февруари 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,8%, а средногодишната инфлация за периода март 2023 - февруари 2024 г. спрямо периода март 2022 - февруари 2023 г. е 7,4%.

Според ХИПЦ през февруари 2024 г. месечната инфлация е 0,3%, а годишната инфлация за февруари 2024 г. спрямо февруари 2023 г. е 3,5%. Инфлацията от началото на

годината (февруари 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,4%, а средногодишната инфлация за периода март 2023 - февруари 2024 г. спрямо периода март 2022 - февруари 2023 г. е 6,9%.

През март 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,2%, а годишната инфлация за март 2024 г. спрямо март 2023 г. е 3,0%. Инфлацията от началото на годината (март 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 1,0%, а средногодишната инфлация за периода април 2023 - март 2024 г. спрямо периода април 2022 - март 2023 г. е 6,5%.

Според ХИПЦ през март 2024 г. месечната инфлация е 0,2%, а годишната инфлация за март 2024 г. спрямо март 2023 г. е 3,1%. Инфлацията от началото на годината (март 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,7%, а средногодишната инфлация за периода април 2023 - март 2024 г. спрямо периода април 2022 - март 2023 г. е 6,2%.

През април 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е -0,3%, а годишната инфлация за април 2024 г. спрямо април 2023 г. е 2,4%. Инфлацията от началото на годината (април 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,7%, а средногодишната инфлация за периода май 2023 - април 2024 г. спрямо периода май 2022 - април 2023 г. е 5,7%.

През април 2024 г. според ХИПЦ месечната инфлация е -0,1%, а годишната инфлация за април 2024 г. спрямо април 2023 г. е 2,5%. Инфлацията от началото на годината (април 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,6%, а средногодишната инфлация за периода май 2023 – април 2024 г. спрямо периода май 2022 – април 2023 г. е 5,5%.

През май 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е -0,2%, а годишната инфлация за май 2024 г. спрямо май 2023 г. е 2,3%. Инфлацията от началото на годината (май 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,4%, а средногодишната инфлация за периода юни 2023 – май 2024 г. спрямо периода юни 2022 - май 2023 г. е 5,1%.

Според ХИПЦ през май 2024 г. месечната инфлация е 0,0%, а годишната инфлация за май 2024 г. спрямо май 2023 г. е 2,7%. Инфлацията от началото на годината (май 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,6%, а средногодишната инфлация за периода юни 2023 – май 2024 г. спрямо периода юни 2022 – май 2023 г. е 5,1%.

Към м. юни 2024 г. по данни на НСИ месечната инфлация, измерена с индекса на потребителските цени (ИПЦ), е -0,2%, а годишната инфлация за юни 2024 г. спрямо юни 2023 г. е 2,5% . Инфлацията от началото на годината (юни 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,2%, а средногодишната инфлация за периода юли 2023 - юни 2024 г. спрямо периода юли 2022 - юни 2023 г. е 4,6%.

Според ХИПЦ през юни 2024 г. месечната инфлация е 0,2%, а годишната инфлация за юни 2024 г. спрямо юни 2023 г. е 2,8%. Инфлацията от началото на годината (юни 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,7%, а средногодишната инфлация за периода юли 2023 – юни 2024 г. спрямо периода юли 2022 – юни 2023 г. е 4,7%.

Към м. юли месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,8%, а годишната инфлация за юли 2024 г. спрямо юли 2023 г. е 2,4%. Инфлацията от началото на годината (юли 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 1,1%, а средногодишната инфлация за периода август 2023 - юли 2024 г. спрямо периода август 2022 - юли 2023 г. е 4,1%.

Според ХИПЦ през юли 2024 г. месечната инфлация е 1,2%, а годишната инфлация за юли 2024 г. спрямо юли 2023 г. е 2,8% . Инфлацията от началото на годината (юли 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 1,9%, а средногодишната инфлация за периода август 2023 - юли 2024 г. спрямо периода август 2022 - юли 2023 г. е 4,3%.

По данни на НСИ от Наблюдението на домакинските бюджети тримесечният общ доход средно на лице от домакинство през второто тримесечие на 2024 г. е 3 216 лв. и

нараства с 20,5% спрямо същия период на 2023 година. В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е доходът от работна заплата (56,2%), следван от доходите от пенсии (29,1%) и от самостоятелна заетост (7,3%). Спрямо второто тримесечие на 2023 г. относителният дял на дохода от самостоятелна заетост се увеличава с 1,1 процентни пункта. Делът на доходите от пенсии намалява с 1,3 процентни пункта, а на дохода от работна заплата - с 1,1 процентни пункта.

Тримесечният общ разход средно на лице от домакинство през второто тримесечие на 2024 г. е 2 826 лв. и се увеличава с 18,8% спрямо същия период на предходната година. В структурата на общия разход с най-голям относителен дял са разходите за храна и безалкохолни напитки (29,5%), следвани от разходите за данъци и социални осигуровки (14,8%), за жилище (14,0%), и за транспорт и съобщения (11,5%).

Размерът на минималната работна заплата оказва влияние при определянето на възнагражденията на голяма част от наетите лица и е основен инструмент за провеждане на подоходната политика, т.е. липсата на актуализация на минималната работна заплата ще окаже негативно въздействие върху реалните доходи и съответно върху покупателната способност на работниците, както и върху способността на българския бизнес да моделира успешно моделите на управление в съответствие с икономическото развитие и перспектива. Първостепенна цел на актуализация на минималната работна заплата към този момент би следвало да е съхранение на капацитета и надграждане на подоходната политика в сферата на доходите.

Актуализацията на минималната работна заплата е в подкрепа на възможността да се транспонира Директива 2022/2041 за минималните работни заплати в ЕС.

Сред факторите, които обосновават необходимостта от актуализация са рисковете от забавяне на българската икономика, рисковете върху заетостта, развитието на производителността на труда, недостатъчната степен на покритие на колективното трудово договаряне, последиците от инфлационните процеси в страната и несигурната международна обстановка, както и несигурността в прогнозите за икономическо развитие през следващата година.

Актуализацията на минималната работна заплата следва да бъде координирана със съответните процеси по надграждане и в други области, като например линията на бедност, социалното включване, социалното подпомагане по начин, който да балансира различните интереси, свързани с ползотворното участие на пазара на труда на оптимално количество работна сила и при оптимална реципрочна рентабилност за заинтересованите страни.

През последните години работната заплата нараства с ускорени темпове, като отбелязва устойчив ръст. През 2020 г. работната заплата продължава да нараства, въпреки пандемията, причинена от разпространението на COVID-19. Средната работна заплата (СРЗ) отбелязва ръст от 9,8% (1 391 лв.), в обществения сектор - ръст от 11,1% (1 437 лв.), в частния сектор - ръст от 9,2% (1 376 лв.). Тази тенденция се запазва и през 2021 г., като средната работна заплата отчита ръст от 12,2% (1 561 лв.), в обществения сектор - от 15,5% (1 660 лв.) и в частния сектор - ръст от 11,2% (1 529 лв.).

През 2021 г. средният брой на наетите лица по трудово и служебно правоотношение е 2,249 млн. души, като към края на декември 2021 те са 2,367 милиона.

През 2022 г. средната работна заплата за страната продължава да расте устойчиво, като за първото тримесечие на 2022 г. е 1 605 лв. и нараства с 9,0 % спрямо същото тримесечие на 2021 г. В обществения сектор тя бележи ръст от 1,8% (1598 лв.), а в частния – ръст от 11,6%

(1607 лв.). През второто тримесечие на 2022 г. средната работна заплата достига до 1 730 лв., като нараства с 12,9% номинално в сравнение със същото тримесечие на 2021 г. и със 7,8% спрямо първото тримесечие на 2022 г. В обществения сектор тя нараства със 7,8% (1 765 лв.), а в частния сектор - с 14,7% и достига 1 718 лв. През третото тримесечие на 2022 г. средната работна заплата /СРЗ/ общо за страната достига до 1 743 лв., като нараства с 14,0 % в сравнение със същото тримесечие на 2021 г. и с 0,8% спрямо второто тримесечие на 2022 г. В обществения сектор тя нараства с 12,5% за една година и достига до 1 806 лв., а в частния сектор - с 14,4% и достига 1 723 лв. През четвъртото тримесечие на 2022 г. средната работна заплата нараства със 16,2% (1879 лв.) в сравнение със същото тримесечие на 2021 г. и със 7,8% спрямо предходното тримесечие. В обществения сектор СРЗ бележи ръст от 13,5% (2 015 лв.), а в частния – ръст от 16,9% (1 833 лв.).

През първото тримесечие на 2022 г. наетите по трудово и служебно правоотношение общо за страната достигат 2,27 млн. души, което е с 3,9% по-малко спрямо четвъртото тримесечие на 2021 г. и с 1,6% по-малко спрямо съответното (първо) тримесечие на предходната година. Наетите по трудово и служебно правоотношение общо за страната към края на второто тримесечие на 2022 г. нарастват с 34,3 хил. души, или с 1,5%, спрямо първото тримесечие на 2022 г., като достигат 2,31 млн. души. През второто тримесечие на 2022 г. наетите лица в страната намаляват с 1,8% спрямо същото тримесечие на 2021 г. През третото тримесечие на 2022 г. наетите по трудово и служебно правоотношение общо за страната достигат 2,28 млн. души. Те намаляват с 1,4% спрямо второто и с 3,4% спрямо третото тримесечие на 2021 г. Наетите лица по трудово и служебно правоотношение общо за страната към края на четвъртото тримесечие на 2022 г. достигат 2,26 млн. души, като намаляват с 0,7% спрямо третото тримесечие и с 4,5% спрямо същия период на 2021 г.

През 2023 и 2024 г. СРЗ в страната продължава да расте устойчиво, като през 2023 г. средната годишна работна заплата отбелязва ръст от 13,7% (2 012 лв.), в обществения сектор - ръст от 14,9% (2 077 лв.), а в частния сектор - ръст от 13,2% (1 991 лв.).

През първото тримесечие на 2023 г. средната работна заплата нараства със 17,3% спрямо същото тримесечие на предходната година и достига до 1 882 лв. В обществения сектор тя бележи ръст от 16,5% (1 861 лв.), а в частния – ръст от 17,5% (1 889 лв.). Спрямо предходното тримесечие (четвъртото тримесечие на 2022 г.) средната работна заплата нараства с 0,2%.

В края на първото тримесечие на 2023 г. наетите лица по трудово и служебно правоотношение общо за страната към края на март 2023 г. нарастват с 47,5 хил. души, или с 2,1%, спрямо края на декември 2022 г., като достигат 2,31 млн. души.

През второто тримесечие на 2023 г. средната месечна работна заплата е 1 957 лв. и нараства спрямо първото тримесечие на 2023 г. с 4,0%. Спрямо второто тримесечие на 2022 г. средната месечна работна заплата общо за страната нараства с 13,1%. В обществения сектор тя бележи ръст от 10,1 % (1 944 лв.), а в частния – ръст от 14,1% (1 961 лв.).

Наетите лица по трудово и служебно правоотношение към края на юни 2023 г. нарастват с 25,2 хил., или с 1,1%, спрямо края на март 2023 г., като достигат 2,33 млн., като нарастват с 24,2 хил., или с 1,0% спрямо същото тримесечие на 2022 г.

Общият брой на заетите лица на 15 и повече навършени години през второто тримесечие на 2023 г. е 2 914,3 хил. души – 1 545,1 хил. мъже и 1 369,3 хил. жени. В сравнение с второто тримесечие на 2022 г. броят на заетите лица остава почти непроменен.

Относителният дял на заетите лица от населението на възраст 15 и повече навършени години е 52,9%, като при мъжете е 59,1%, а при жените – 47,4%.

Общият брой на заетите лица през третото тримесечие на 2023 г. е 2 964,7 хил. души, от които 1 566,8 хил. мъже и 1 397,9 хил. жени. В сравнение с третото тримесечие на 2022 г. броят на заетите лица намалява с 1,2%, в по-голяма степен при мъжете, за които намалението е с 1,9%. Относителният дял на заетите лица от населението на възраст 15 и повече навършени години е 53.9%, като при мъжете той е 60,0%, а при жените – 48,4%.

Общият брой на заетите лица през четвъртото тримесечие на 2023 г. е 2 920,6 хил. души, от които 1 556,5 хил. мъже и 1 364,1 хил. жени. В сравнение с четвъртото тримесечие на 2022 г. броят на заетите намалява с 2.0%, с 1,6% при мъжете и с 2,5% при жените. Относителният дял на заетите лица от населението на възраст 15 и повече навършени години е 53,1%, като при мъжете този дял е 59,6%, а при жените – 47,2%.

Общият брой на заетите лица през първото тримесечие на 2024 г. е 2 907.3 хил.души, от които 1 547,1 хил. мъже и 1 360,2 хил. жени. В сравнение с първото тримесечие на 2023 г. броят на заетите намалява с 0,7%, което се дължи изцяло на намаление на заетостта при жените. Относителният дял на заетите лица от населението на възраст 15 и повече навършени години е 52,8%, като при мъжете този дял е 59,1%, а при жените – 47,0%.

Общият брой на заетите лица на 15 и повече навършени години през второто тримесечие на 2023 г. е 2 914,3 хил. души - 1545,1 хил. мъже и 1 369,3 хил. жени. В сравнение с второто тримесечие на 2022 г. броят на заетите лица остава почти непроменен. Относителният дял на заетите лица от населението на възраст 15 и повече навършени години е 52,9%, като при мъжете е 59,1%, а при жените – 47,4%.

Заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години са 2806.6 хил. души, като коефициентът на заетост е 70,3% (73,5% за мъжете и 67,0% за жените).

По данни на НСИ безработните лица на 15 и повече навършени години през второто тримесечие на 2023 г. са 141,0 хил. души, от които 75,1 хил. (53,3%) мъже и 65,9 хил. (46,7%) жени. Коефициентът на безработица е 4,6% (при 4,5% през второто тримесечие на 2022 г.) и е един и същ при мъжете и при жените.

През третото тримесечие на 2023 г. средната месечна работна заплата е 2 000 лв. и нараства спрямо второто тримесечие на 2023 г. с 2,2%. В обществения сектор тя бележи ръст от 7,2 % (2 083лв.), а в частния – ръст от 0,6% (1 973лв.). Спрямо трето тримесечие на 2022 г. средната месечна работна заплата общо за страната нараства с 14,7%.

Наетите лица по трудово и служебно правоотношение към края на септември 2023 г. намаляват с 34,1 хил., или с 1,5%, спрямо края на юни 2023 г., като достигат 2.30 млн. и нарастват с 22,1 хил., или с 1,0% спрямо същия период през 2022 г.

През четвърто тримесечие на 2023 г. средната месечна работна заплата е 2 123 лв. и нараства спрямо трето тримесечие на 2023 г. с 6,2%. В обществения сектор спрямо предходното тримесечие тя бележи ръст от 10,3 % (2 297лв.), а в частния – ръст от 4,7% (2 065лв.). Спрямо трето тримесечие на 2022 г. средната месечна работна заплата общо за страната нараства с 13,0%.

Наетите лица по трудово и служебно правоотношение към края на декември 2023 г. намаляват с 10,5 хил., или с 0,5% спрямо края на септември 2023 г., като достигат 2.29 млн. и нарастват с 28,1 хил. или с 1,2% спрямо същия период през 2022 г.

През първото тримесечие на 2024 г. средната месечна работна заплата е 2 198 лв. и нараства спрямо четвъртото тримесечие на 2023 г. с 3,5%. В обществения сектор спрямо предходното тримесечие тя намалява с 5,4 % (2 173 лв.), а в частния бележи ръст от 6,9%

(2 207 лв.). Спрямо първото тримесечие на 2023 г. средната месечна работна заплата общо за страната нараства с 16,8%.

Наетите по трудово и служебно правоотношение нарастват с 32,2 хил., или с 1,4% спрямо четвъртото тримесечие на 2023 г., като достигат 2,32 милиона. Спрямо първото тримесечие на 2023 г. наетите лица в страната нарастват с 0,6%, или с 12,8 хил. души.

През второто тримесечие на 2024 г. средната месечна работна заплата е 2 296 лв. и нараства спрямо първото тримесечие на 2024 г. с 4,5%. В обществения сектор спрямо предходното тримесечие тя бележи ръст от 9,6 % (2 382 лв.), а в частния – ръст от 2,7% (2 267лв.). Спрямо второто тримесечие на 2023 г. средната месечна работна заплата общо за страната нараства със 17,3%.

Наетите по трудово и служебно правоотношение към края на юни 2024 г. нарастват с 28,1 хил., или с 1,2% спрямо края на март 2024 г., като достигат 2,35 млн. души. В края на юни 2024 г. в сравнение с края на юни 2023 г. броят на наетите лица по трудово и служебно правоотношение нараства с 15,6 хил., или с 0,7%.

От началото на 2024 г. влияние върху икономическите процеси и доходите продължава да оказва цялостната непредсказуемост на международната среда и последиците от инфлационните процеси.

През 2024 г. съгласно Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2024–2026 г. (АСБП), приета с Решение № 16 на Министерския съвет от 12 януари 2024 г., се очаква българската икономика да се завърне към годишни ръстове на брутния вътрешен продукт (БВП) около 3%, заетостта се очаква да забави своя годишен темп на нарастване до 0,6% през 2024 г. и до 0,3% през 2026 г. Очаква се търсенето на трудов ресурс да остане високо, но възможностите за екстензивното увеличаване на предлагането на труд все повече ще бъдат ограничени (основно поради неблагоприятните демографски процеси в страната). Коефициентът на заетост на населението (15-64) се очаква да достигне около 75% към края на прогнозния период. Коефициентът на безработица за лицата на 15 и повече навършени години се очаква да намалее от 4,3% през 2023 г. до 4,0% през 2024 г. и 2025 година.

В АСБП за периода 2024-2026 г. е отразено индикативно увеличение на размера на минималната работна заплата от 1 януари 2025 г. - от 933 лв. на 1 052 лв., в съответствие с чл. 244 от Кодекса на труда.

Според АСБП за периода 2024–2026 г. се очаква през 2024 г. растежът на БВП да се ускори до 3,2% поради нарастване на инвестициите в икономиката. Очаква се висок растеж на публичните инвестиции и активизиране на частната инвестиционната активност. За 2025 г. и 2026 г. БВП ще се повишава с по 3%. През прогнозния период се очаква инфлацията да продължи плавно да се забавя, следвайки очакваната динамика при международните цени. Прогнозата е средногодишната инфлация да се понижи до 4,8% през 2024 г., 2,8% през 2025 г. и 2,2% през 2026 г. Енергийните стоки ще имат отрицателен принос към инфлацията, дължащ се на очакваното поевтиняване на транспортните горива. Приносът на услугите и храните ще се свие значително, но ще продължи да бъде водещ за формиране на инфлацията. Успоредно с нарастването на заетостта се очаква безработицата в страната да следва постоянна тенденция на намаление, но темповете на намалението да са относително ниски. Коефициентът на безработица към края на прогнозния период се очаква да намалее до 3,9%.

Рисковете от динамичната макроикономическа среда са вследствие на последиците от COVID-19, цялостното влияние на международната обстановка и ръста на инфлацията през последните години. Тези рискове са свързани главно с възможността за евентуална ескалация

или разрастване на конфликтите в международен план и възникване на допълнителни затруднения в доставките на суровини и материали.

Кризата създава риск за нископлатените работници, включително тези на минимална работна заплата, тъй като те могат да бъдат застрашени от загуба на работа, намалено работно време и последвала загуба на доходи.

Инициативата на ЕС чрез разработената Директива (ЕС) 2022/2041 относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз, подкрепя идеята, че адекватните минимални работни заплати могат да ограничат намалението на доходите при икономически спад, да помогнат за стабилизиране на вътрешното търсене и да гарантират, че работниците имат достъп до възможности за заетост.

Европейската агенция за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) в Годишния преглед на минималните работни заплати през 2023 г. на държавите-членки в обзор прави констатации за въздействието на Директива 2022/2041 на ЕС върху определянето на минималната работна заплата в отделните държави. В своите основни констатации тя описва в публикацията си (от 29 юни 2023 г.), че въздействието на Директивата на ЕС върху определянето на минималната работна заплата в отделните държави досега е било ограничено, тъй като фазата на транспониране едва сега е започнала. Едно от ранните въздействия е, че ориентировъчните референтни стойности, определени в Директивата (50% от средната и 60% от медианната работна заплата), се прилагат все по-често в законопроекти или цели (Белгия, **България**, Ирландия, Испания, Словакия), или се използват за действителни увеличения (Германия, Хърватия).

В годишния преглед на Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) за минималните работни заплати за 2024 г. се посочва, че само малък брой държави са направили законодателни промени по отношение на минималните работни заплати през 2023 г. Най-съществените промени се отнасят за България, която е предефинирала процеса по определяне на минималните работни заплати и е включила индикативна референтна стойност в съотношение съм средната работна заплата в законодателството си. Като друг пример за промяна е посочена Малта, в която за първи път е създадена процедура, ръководена от тристранна експертна комисия. При описанието на извършените промени по държави е отбелязано, че промените в България са вдъхновени от Директивата за адекватните минимални работни заплати в ЕС.

В годишния преглед на Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) е констатирано, че има група от 10 страни, в които увеличенията на МРЗ са поне 10%. Най-голямо увеличение има в Полша (21,5%), следвана от Хърватия и **България** (20%), Унгария (15%), Естония и Латвия (13%), Ирландия (12%), Малта (11%) и Литва и Румъния (10%).

Покупателната способност на националните минимални работни заплати се е подобрила във всички страни на ЕС, с изключение на Франция (където остава стабилна) между януари 2023 г. и януари 2024 г. Значително повишаване на покупателната способност (над 10%) се наблюдава в група от 11 държави. Тази група включва главно страни от Централна и Източна Европа (Латвия, Хърватия, **България**, Полша, Унгария, Литва, Словения, Румъния), както и Португалия, Ирландия и Германия (поради много големи номинални повишения в Ирландия през 2024 г. и Германия през 2023 г.).

Страните от Централна и Източна Европа (ЦИЕ), които като цяло имат най-ниските нива на минимални заплати в ЕС, продължават с увеличението, за да се изравнят с нивата на 15-те държави-членки на ЕС преди разширяването през 2004 г.

Сред мнозинството от държавите-членки на ЕС покупателната способност на лицата с МРЗ е възстановена като цяло през януари 2023 г., а по-скромни увеличения на реалните заплати са отчетени в Румъния, Холандия, Латвия, Испания, Словения и България.

По данни на ЕВРОСТАТ, през юли 2024 г. най-ниската минимална работна заплата е в България – 477 евро, а най-високата е в Люксембург – 2 570 евро. В сравнение с юли 2023 г. най-ниското възнаграждение у нас бележи ръст от 78 евро, а в Люксембург – ръст от близо 70 евро.

На втора и трета позиция след България в края на класацията по размер на минималната заплата се нареждат Унгария и Латвия – съответно 675 и 700 евро.

По данни на НСИ от тримесечното наблюдение на наетите лица, отработеното време, средствата за работна заплата и други разходи за труд, назначените на минимална основна работна заплата по трудов договор и пълно работно време към второто тримесечие на 2022 г. са около 465 202 души, като намаляват с 8,8% на годишна база. Назначените на минимална основна работна заплата по трудов договор и пълно работно време към третото тримесечие на 2022 г. са около 457 881, като намаляват с 9,9% на годишна база. През четвъртото тримесечие на 2022 г. назначените на минимална основна работна заплата по трудов договор и пълно работно време намаляват на годишна база с 11,4% и са около 441 266. Назначените на минимална основна работна заплата по трудов договор и пълно работно време към първо тримесечие на 2023 г. са около 430 888, като намаляват с 3,1% на годишна база. Назначените на минимална основна работна заплата по трудов договор и пълно работно време към второ тримесечие на 2023 г. са около 442 403 души, като намаляват с 5,0% на годишна база. Назначените на минимална основна работна заплата по трудов договор и пълно работно време към трето тримесечие на 2023 г. са около 436 382 души, като намаляват с 4,7% на годишна база. Назначените на минимална основна работна заплата по трудов договор и пълно работно време към четвърто тримесечие на 2023 г. са около 418 042 души, като намаляват с 5,3% на годишна база. Назначените на минимална основна работна заплата по трудов договор и пълно работно време към първо тримесечие на 2024 г. са около 421 949 души, като намаляват с 2,1% на годишна база. Назначените на минимална основна работна заплата по трудов договор и пълно работно време през второ тримесечие на 2024 г. са около 438 708 души , като намаляват с 0,8% на годишна база.

Съотношението на минималната работна заплата от 933 лв. от 01.01.2024 г. към средната работна заплата (2 154,2 лв.) за период от 12 месеца, който включва последните две тримесечия на 2023 г. и първите две на 2024 г. е 43,3%. Спрямо средната работна заплата (2 296 лв.) за второто тримесечие на 2024 г. съотношението е 40,6%. Тази съпоставка показва отклонение от насоките на Директива 2022/2041 и разпоредбите в чл.244 от Кодекса на труда и налага задълбочен мониторинг на доходите през 2024 г., т.е. идентифицирана е необходимост за предприемане на конкретни действия в рамките на периода на прилагане на актуализираната стойност по начин, който да запази постиженията на социалния модел в страната, като гарантира балансирано развитие на различните подоходни групи и се съобразява с провежданата бюджетна политика.

1.2. *Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).*

Идентифицираният проблем е възможно да бъде решен единствено чрез актуализиране размера на минималната работна заплата за следващата година с приемане на Постановление на Министерския съвет за определяне размер на минималната работна заплата за страната.

1.*3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.*

С ПМС № 193 от 12.10.2023 г. е определена минимална работна заплата от 01.01.2024 г. в размер на 933 лв., минимална часова работна заплата от 5,58 лв. при нормална продължителност на работното време от 8 часа и при 5-дневна работна седмица. Съгласно разпоредбите на чл.244 от Кодекса на труда и отчитайки последиците от инфлационните процеси в страната и несигурността пред икономическото развитие, е необходимо за 2025 г. да бъде прието постановление за определяне размера на минималната работна заплата и на минималната часова работна заплата от 01.01.2025 г.

Получава се несъответствие между размера на определената минимална работна заплата за 2024 г. от 933 лв., ръста на средната работна заплата, прогнозите за ръст на БВП, възстановяването на пазара на труда и в същото време не може да се изключат, макар и намаляващи, инфлационните процеси в страната.

Очакванията за коефициента на безработица, при лицата на 15 и повече навършени години са той да следва постоянна тенденция на намаление през периода 2024-2026 г., като се предвижда да намалее от 4,3% за 2023 г. до 4,0% през 2024 г. и през 2025 г. и до 3,9% през 2026 г. Очакванията за динамиката на доходите от труд в средносрочен хоризонт ще останат високи.

Коефициентите на икономическа активност и на заетост на населението между 15 и 64 г. следват тенденция на повишение през 2023 г. През първото тримесечие на 2023 г. икономическата активност достигна стойности съответно от 73,7% (с 1,4 п.п. повече спрямо първото тримесечие на 2022 г.). През първото тримесечие на 2023 г. коефициентът на безработица е 4,5%, с 0,3 п.п. по-нисък от този на 2022 г.

Броят на безработните на 15 и повече навършени години през първото тримесечие на 2023 г. е по-нисък с 6,1% спрямо същия период на 2022 г. Броят на безработните през второто тримесечие на 2023 г. нараства с 1,6% спрямо същото тримесечие на 2022 г. През второто тримесечие на 2023 г. коефициентът на икономическа активност на населението между 15 и 64 г. нараства с 0,3 п.п. спрямо същия период на 2022 г. Съответно, коефициентът на заетост на населението между 15 и 64 г. е 70,3% и нараства с 0,3 п.п. в сравнение със същото тримесечие на 2022 г. През третото тримесечие на 2023 г. коефициентът на икономическа активност на населението между 15 и 64 г. намалява с 0,2 п.п. спрямо същия период на 2022 г. Коефициентът на заетост за населението на възраст 15 - 64 навършени години намалява с 0,6 процентни пункта в сравнение със същото тримесечие на 2022 г. и достига 71,5%. Броят на безработните лица на 15 и повече навършени години през третото тримесечие на 2023 г. се увеличава с 14,0 хил., или с 12,6%. За същия период коефициентът на безработица нараства с 0,4 процентни пункта и достига 4,0%, съответно 4,3% за мъжете и 3,8% за жените. През четвъртото тримесечие на 2023 г. коефициентът на икономическа активност на населението между 15 и 64 г. намалява с 0,8 п.п. спрямо същия период на 2022 г. През четвъртото

тримесечие на 2022 г. броят на безработните на 15 и повече навършени години се увеличава с 13,0 хил., или с 11,2%. Коефициентът на безработица е 4,2% (при 3,7% през четвъртото тримесечие на 2022 г.) и е един и същ при мъжете и при жените.

Безработните лица на 15 и повече навършени години през първото тримесечие на 2024 г. са 152,5 хил., от които 53,2% са мъже, а 46,8% - жени. В сравнение с първото тримесечие на 2023 г. броят на безработните се увеличава със 17,6 хил., или с 13%. За същия период коефициентът на безработица нараства с 0,6 процентни пункта и достига 5%, като е един и същ при мъжете и жените. Коефициентът на заетост за населението на възраст 15 - 64 навършени години намалява с 0,2 процентни пункта в сравнение със същото тримесечие на 2023 г. и достига 70,2%. Коефициентът на икономическа активност за населението на възраст 15 - 64 навършени години е 74%, като в сравнение с първото тримесечие на 2023 г. се увеличава с 0,3 процентни пункта. Безработните лица на 15 и повече навършени години през второто тримесечие на 2024 г. са 130,3 хил., от които 55,1% са мъже, а 44,9% - жени. В сравнение с второто тримесечие на 2023 г. броят на безработните намалява с 10.7 хил., или със 7,6%. За същия период коефициентът на безработица намалява с 0,3 процентни пункта и достига 4,3% (4,4% при мъжете и 4,1% при жените). Коефициентът на заетост за населението на възраст 15 - 64 навършени години се увеличава с 0,7 процентни пункта в сравнение със същото тримесечие на 2023 г. и достига 71,0%. Коефициентът на икономическа активност за населението на възраст 15 - 64 навършени години е 74,1%, като в сравнение с второто тримесечие на 2023 г. се увеличава с 0,4 процентни пункта.

През второто тримесечие на 2024 г. заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години са 2 824,6 хил. (1 493,2 хил. мъже и 1 331,4 хил. жени), а коефициентът на заетост е 71,0% (74,2% за мъжете и 67,7% за жените).

Общият брой на заетите лица през второто тримесечие на 2024 г. е 2 930,3 хил., от които 1 553,8 хил. мъже и 1 376,5 хил. жени. В сравнение с второто тримесечие на 2023 г. броят на заетите се увеличава с 0,5%. Относителният дял на заетите лица от населението на възраст 15 и повече навършени години е 53,2%, като при мъжете този дял е 59,4%, а при жените – 47,6%.

Съгласно Пролетната макроикономическа прогноза на Министерство на финансите за 2024 г., през 2023 г. номиналният растеж на компенсацията на един нает се е увеличил с 13,3%. Показателят остава висок, движен основно от повишението на компенсациите в сектор индустрия и в това число в промишлеността. По-високите разходи за заплати в бюджетния сектор допринасят за растежа на компенсацията на един нает. Номиналното нарастване на показателя компенсира инфлацията в страната.

През 2024 г. нарастването на компенсацията на един нает се очаква да се забави, следвайки забавянето на инфлацията, динамиката на заетостта и ускорението на растежа на реалната производителност на труда. В номинално изражение, темпът на растеж на показателя е оценен на 9,3%. По-висок принос се очаква по линия на затегнатите условия на пазара на труда и нарастващия недостиг на работна сила. Съгласно Пролетната макроикономическа прогноза на Министерство на финансите от 2024 г. реалната производителност на труда се забавя до 0,9% през 2023 г. поради забавянето на икономическата активност. Оценките за динамиката на показателя в периода 2024–2027 г. са за по-съществено ускорение на производителността през 2024 г. от повишаването на реалния растеж на БВП. Сравнително стабилните темпове на нарастване на производителността на труда в периода 2025–2027 г. от около 2,3%, заедно с по-ниското номинално нарастване на

доходите от труд ще доведе и до ограничаване на растежа на номиналните разходи за труд на единица продукция до около 2,3% в края на прогнозния период.

Съгласно Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза 2024-2026 г. (РМС №16 от 12 януари 2024 г.) през 2023 г. номиналният растеж на компенсацията на един нает е оценен на 14,6%, като се очаква нарастването на заплатите в частния сектор да има водещо влияние за икономиката. Динамиката на доходите от труд ще остане висока и през 2024 г. (11,2%), успоредно с очакваното ускоряване на растежа на реалната производителност. По-висок принос се очаква и по линия на нарастване на минималната работна заплата в страната, в съответствие с приетите нормативни промени за нейната актуализация. В периода 2025-2026 г. номиналният растеж на компенсацията на един нает ще се забави по-съществено, съответно до 8,1% и 7,3%.

Прогнозите са за по-съществено забавяне в растежа на производителността на труда до 0,6%, в реално изражение през 2023 г., след което се прогнозира той да се повишава с темпове, вариращи в интервала 2,5-3,0%. Възстановяването на растежа на производителността на труда, заедно с по-ниското нарастване на доходите от труд в края на прогнозния период, ще доведе и до ограничаване на растежа на номиналните разходи за труд на единица продукция до около 4,4% през 2026 г. В реално изражение последните ще се повишават с темп от около 2,3% средногодишно през целия прогнозен период.

В Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза 2024-2026 г. (РМС №16 от 12 януари 2024 г.) през 2024 г. реалният растеж на БВП се очаква да се ускори до 3,2% поради нарастване на инвестициите в икономиката. Очаква се висок растеж на публичните инвестиции и активизиране на частната инвестиционна активност. По-слабото нарастване на заетостта и кредитите ще се отразят в забавяне на растежа на потреблението на домакинствата. Подобрението на външната среда ще подкрепи износа, но в резултат на силното вътрешно търсене растежът на вноса ще изпревари този на износа. Приносът на нетния износ ще е отрицателен.

За 2025 г. и 2026 г. БВП ще се повишава с по 3%. Предвижда се забавяне в растежа на вътрешното търсене поради по-слабо нарастване на публичните разходи и на частното потребление, предизвикано от забавяне в растежа на доходите. Растежът на износа ще бъде в съответствие с допусканията за повишение на външното търсене. Очаква се постепенно забавяне на темповете на растеж на износа и вноса и свиване на отрицателния принос на нетния износ към растежа на БВП.

По предварителни данни за 2023 г. БВП на един зает се увеличава с 0,9% в сравнение с предходната година. През 2023 г. брутната добавена стойност (БДС) средно на един зает се увеличава с 0,5%, а БДС на един отработен човекочас се увеличава с 0,4%.

През първото тримесечие на 2024 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 1,8% в сравнение с първото тримесечие на 2023 г. и с 0,4% спрямо четвъртото тримесечие на 2023 г. според сезонно изгладени данни по предварителни на НСИ.

По данни на НСИ през второто тримесечие на 2024 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 2,0% спрямо второто тримесечие на предходната година и с 0,5% спрямо първото тримесечие на 2024 г., а брутната добавена стойност нараства с 1,9% спрямо второто тримесечие на предходната година и с 0,3% спрямо първото тримесечие на 2024 г. според сезонно изгладените данни по експресни оценки. Крайното потребление регистрира ръст от 2,8%, а бруто образуването на основен капитал се увеличава с 6,0% през второто тримесечие

на 2024 г. спрямо второто тримесечие на предходната година по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги се увеличава с 0,9%, а вносът на стоки и услуги - с 2,5%.

Съществото нарастване на икономическата активност и търсенето на труд в страната през 2023 г. и 2024 г. обуславя ускорения растеж на доходите от труд в частния сектор. Допълнителен принос ще има и планираното увеличение на минималната работна заплата. Разгледано общо за икономиката обаче, възходящият тренд на развитие няма да е толкова ясно изразен, защото приносът на публичния сектор ще е значително по-ограничен. Тази тенденция ще се запази и до края на прогнозния период, като се очаква частният сектор да има водещо значение за растежа на доходите в икономиката.

През юни 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е -0,2%, а годишната инфлация за юни 2024 г. спрямо юни 2023 г. е 2,5%. Инфлацията от началото на годината (юни 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,2%, а средногодишната инфлация за периода юли 2023 –юни 2024 г. спрямо периода юли 2022 – юни 2023 г. е 4,6%.

Според ХИПЦ през юни 2024 г. месечната инфлация е 0,2%, а годишната инфлация за юни 2024 г. спрямо юни 2023 г. е 2,8%. Инфлацията от началото на годината (юни 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,7%, а средногодишната инфлация за периода юли 2023 – юни 2024 г. спрямо периода юли 2022 – юни 2023 г. е 4,7%.

Към м. юли 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,8%, а годишната инфлация за юли 2024 г. спрямо юли 2023 г. е 2,4%. Инфлацията от началото на годината (юли 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 1,1%, а средногодишната инфлация за периода август 2023 - юли 2024 г. спрямо периода август 2022 - юли 2023 г. е 4,1%.

Според ХИПЦ през юли 2024 г. месечната инфлация е 1,2%, а годишната инфлация за юли 2024 г. спрямо юли 2023 г. е 2,8%. Инфлацията от началото на годината (юли 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 1,9%, а средногодишната инфлация за периода август 2023 - юли 2024 г. спрямо периода август 2022 - юли 2023 г. е 4,3%.

Съгласно АСБП за периода 2024-2026 г., средногодишното повишение на хармонизирания индекс на потребителските цени през 2024 г. се прогнозира да бъде 4,8 %, а в края на 2025 г. - да се забави до 2,2 %.

През последните години линията на бедност, определена от изследването „Статистика на доходите и условията на живот EU-SILC“, нараства в съответствие с ръста на доходите на населението. През 2021 г. с ПМС № 277 от 12 август се прие изменение на Методиката за определяне размера на линията на бедност, като се въведе един показател за определяне на бедността – линията на бедност, определена по изследването EU-SILC.

През 2022 г. с ПМС № 286 от 21 септември 2022 г. се прие размер на линията на бедност за страната от 01.01.2023 г. - 504 лв. При размер от 504 лв., линията на бедност за страната през 2023 г. нараства с 22,0%, или с 91 лв., спрямо тази за 2022 г.

През 2023 г. с ПМС № 212 от 02 ноември 2023 г. се прие размер на линията на бедност за страната от 01.01.2024 г. - 526 лв. При размер от 526 лв., линията на бедност за страната през 2024 г. нараства с 4,4%, или с 22 лв., спрямо тази за 2023 г. Съотношението между минималната работна заплата и линията на бедност за страната за 2024 г. е 56,4%.

Съгласно Методиката за определяне размера на линията на бедност за страната и резултатите от изследването „Статистика на доходите и условията на живот EU-SILC“, се предвижда с ПМС да бъде определен размер на линията на бедност за страната за 2025 г. от 638 лв.

При запазване размера на минималната работна заплата от 933 лв. през 2025 г., нетният размер на минималната работна заплата (724,27 лв.) ще е с 13,5% по-висок от предложения за приемане размер на линията на бедност за страната за 2025 г.

Независимо от динамиката в икономическата среда, стремежът е към относително запазване на постигнатото съотношение между нетна минимална заплата към линията на бедност за страната.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Постановлението за определяне на размера на минималната работна заплата за страната е в пълно съответствие с Кодекса на труда.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи на изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Изготвяни са редица експертни анализи с елемент на оценка, в които се прави заключение, че нарастването на минималната работна заплата не оказва негативно влияние върху заетостта сред нискоквалифицираните работници и наети на минимална работна заплата.

Минималната работна заплата е инструмент за намаляване на бедността. Ускореният темп на нарастване на минималната работна заплата след 2016 г. допринася за намаляване на риска от бедност сред работещите от 11,6% през 2016 г. на 10% през 2021 г. Най-ниска стойност е достигната през 2019 г. от 9,0%. През 2016 г. работещите бедни са 335 128 и намаляват с 13,5% до 289 785 лица през 2020 г. През 2021 г. делът на бедните сред заетите лица във възрастовата група 18 - 64 години нараства спрямо предходната година с 0,3 процентни пункта до 10,0%. През 2022 г. делът на бедните сред заетите лица във възрастовата група 18 - 64 години остава непроменен спрямо предходната година – 10,0%. През 2023 г. делът на бедните сред заетите във възрастовата група 18 - 64 години нараства спрямо предходната година – 11,7%, като при работещите на непълно работно време рискът от изпадане в бедност е приблизително три пъти по-висок от този при работещите на пълно работно време. Същевременно рискът от бедност сред работещите жени е с 2,5 процентни пункта по-нисък от този при мъжете.

Не са извършвани последващи оценки на въздействието.

2. Цели:

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

Определянето на минималната работна заплата представлява един от елементите на политиката, насочена към преодоляване на бедността и удовлетворяване на нуждите на работниците и техните семейства.

Цел 1: Осигуряване на необходимата социална защита за наетите лица по отношение на минималните допустими равнища на работните заплати;

Цел 2: Размерът на минималната работна заплата да следва икономическите реалности и възможностите на бюджета;

Цел 3: Да се изпълнят икономическите и социални критерии, заложени в Конвенция № 131 на МОТ, на които трябва да отговаря размерът на минималната работна заплата;
Цел 4: Да се реализира стабилизиращата функция на работната заплата в макроикономически план, мотивиране към заетост на наетите на минимална работна заплата и създаване на условия и предпоставки за задържането им на пазара на труда;
Цел 5: Да се постигне задоволяване на минималните жизнени потребности на хората, работещи на минимална работна заплата и намаляване на риска от бедност;
Цел 6: Ограничаване на рисковете за заетостта;
Цел 7: Нарастването на минималната работна заплата като част от процеса на конвергенция на доходите;
Цел 8: Способства за намаляване на неравенството в разпределението на доходите.

3. Заинтересовани страни:

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

Размерът на минималната работна заплата от 1 януари 2025 г. засяга:

- работниците и служителите, наети на минимална работна заплата;
- работодателите, наемащи нискоквалифициран персонал;
- социалните партньори в лицето на национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, които участват в колективното трудово договаряне.

Съгласно разпоредбите на чл. 6, ал. 3 от КСО размерът на минималния месечен осигурителният доход не може да бъде по-малък от размера на минималната работна заплата за съответната година. Ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за календарната година се определя минимален месечен размер на осигурителния доход по икономически дейности и квалификационни групи професии, който не може да бъде по-малък от минималната работна заплата.

По данни на НСИ от тримесечното наблюдение на наетите лица, отработеното време, средствата за работна заплата и други разходи за труд, наетите на минимална основна работна заплата към третото тримесечие на 2023 г. са около 436 382 души, като намаляват с 4,7% на годишна база. Назначените на минимална основна работна заплата по трудов договор и пълно работно време към четвъртото тримесечие на 2023 г. са около 418 042 души, като намаляват с 5,3% на годишна база. Назначените на минимална основна работна заплата по трудов договор и пълно работно време към първо тримесечие на 2024 г. са около 421 949 души, като намаляват с 2,1% на годишна база. Наетите през второто тримесечие на 2024 г. са около 438 708 души, като намаляват с 0,8% на годишна база.

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем: Необходимост от приемане на Постановление за определяне на нов размер на минималната работна заплата за 2025 г.

Вариант № 1 „Запазване на размера на минималната работна заплата от 933 лв. през 2025 г.“:

Както беше посочено в т.1.1, продължаващите тенденции за ръст на средната работна заплата за страната се запазиха и отбелязаха двуцифрен ръст, но това се дължи в голяма степен на засилване ролята на държавата в икономиката и в определянето на извънредни доходи, помощи, компенсации, а не единствено на икономически ръст.

Съгласно одобрената АСБП за периода 2024–2026 г. растежът на БВП се очаква да достигне до 3,2% през 2024 г., до 3,0% през 2025 г. и до 3,0% през 2026 г.

През третото тримесечие на 2023 г. по предварителни данни на НСИ, БВП се увеличава с 1,8% спрямо третото тримесечие на 2022 г. и с 0,4% спрямо второто тримесечие на 2023 г. по сезонно изгладени данни, а брутната добавена стойност - съответно с 0,9% спрямо съответното тримесечие на предходната година и с 0.4% спрямо второто тримесечие на 2023 г. През същия период и спрямо трето тримесечие на 2022 г. крайното потребление регистрира ръст от 4,1% и брутообразуването на основен капитал с 6,0% по сезонно изгладени данни.

През четвъртото тримесечие на 2023 г. БВП нараства с 1,7% в сравнение с четвъртото тримесечие на 2022 г. и с 0.5% спрямо третото тримесечие на 2023 г. БДС нараства с 0,6% в сравнение с четвъртото тримесечие на 2022 г. (данните са предварителни и сезонно изгладени). През същия период и спрямо четвърто тримесечие на 2022 г. крайното потребление регистрира ръст от 2,5%, докато брутообразуването на основен капитал нараства с 4,7%, по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги намалява с 2,1%, а вносът на стоки и услуги спада с 4,5%.

През първото тримесечие на 2024 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 1,8%, а брутната добавена стойност – съответно с 2,4% спрямо първото тримесечие на предходната година. БВП нараства с 0,4% спрямо четвъртото тримесечие на 2023 г. според сезонно изгладените данни по предварителни данни. През същия период и спрямо първото тримесечие на 2023 г. крайното потребление регистрира ръст от 3,4%, а брутообразуването на основен капитал се увеличава със 7,9%, по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги бележи спад с 2,1%, а вносът на стоки и услуги намалява с 3,7%.

През второто тримесечие на 2024 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 2,0% спрямо второто тримесечие на предходната година и с 0,5% спрямо първото тримесечие на 2024 г., а брутната добавена стойност нараства с 1,9% спрямо съответното тримесечие на предходната година според сезонно изгладените данни по експресни оценки.

През третото тримесечие на 2023 г. безработните лица са 125,0 хил., от които 69,9 хил. (55,9%) са мъже и 55,1 хил. (44,1%) - жени. В сравнение със същия период на 2022 г. броят на безработните лица се увеличава с 14,0 хил., или с 12,6%. За същия период коефициентът на безработица нараства с 0,4 процентни пункта и достига 4,0%, съответно 4,3% за мъжете и 3,8% за жените. През четвъртото тримесечие на 2023 г. безработните лица са 128,6 хил., от които 68,9 хил. (53,6%) са мъже и 59,7 хил. (46,4%) - жени. В сравнение с четвъртото тримесечие на 2022 г. броят на безработните се увеличава с 13,0 хил., или с 11,2%. Коефициентът на безработица е 4,2% (при 3,7% през четвъртото тримесечие на 2022 г.) и е един и същ при мъжете и при жените.

През 2023 г. безработните лица са 132.4 хил., от които 71,7 хил. (54,2%) са мъже и 60,7 хил. (45,8%) – жени, а коефициентът на безработица е 4,3% (4,4% за мъжете и 4,2% за жените), като в сравнение с 2022 г. нараства с 0,2 процентни пункта.

Безработните лица през първото тримесечие на 2024 г. са 152,5 хил., от които 81,2 хил. (53,2%) са мъже и 71,3 хил. (46,8%) - жени. В сравнение с първото тримесечие на 2023 г. броят на безработните се увеличава със 17,6 хил., или с 13,0%. За същия период коефициентът на

безработица нараства с 0,6 процентни пункта и достига 5,0%, като е един и същ при мъжете и жените.

Безработните лица през второто тримесечие на 2024 г. са 130,3 хил., от които 71.8 хил. (55,1%) са мъже и 58.5 хил. (44,9%) - жени. В сравнение с второто тримесечие на 2023 г. броят на безработните намалява с 10.7 хил., или със 7,6%. За същия период коефициентът на безработица намалява с 0,3 процентни пункта и достига 4,3%, (4,4% при мъжете и 4,1% при жените).

По данни на Евростат, през юли 2024 година най-ниската минимална работна заплата е в България – 477 евро, а най-високата е в Люксембург – 2 570 евро. В сравнение с юли 2023 г. най-ниското възнаграждение у нас бележи ръст от 78 евро, а в Люксембург - с близо 70.

Запазвайки размера на минималната работна заплата от 933 лв. през 2025 г., трябва да отчетем потенциала за договаряне на минималните работни заплати по икономически дейности.

При запазване на размера на МРЗ за страната от 933 лв. през 2025 г., часовата минимална работна заплата ще има разлика в размера си от 5,58 лв. на 5,62 лв., тъй като броя на работните дни (251) и работните часове (2008) за 2024 г. не са равни на броя на работните дни (249) и работните часове (1992) за 2025 г., което би наложило приемане на ново ПМС на минималната работна заплата за 2025 г.

На 19.10.2022 г. ЕП прие Директива 2022/2041 за адекватните минимални работни заплати в ЕС, в която са заложени референтни стойности за минималната заплата - 50% от средната работна заплата и 60% от медианната работна заплата.

Последните актуални данни за медианната работна заплата са за октомври 2022 г. – 1144 лв. медианна заплата. При екстраполиране на медианната заплата с ръста на средната работна заплата за 2023 г. (по налични последни годишни данни), според експертни разчети на МТСП медианната заплата за 2023 г. би била в размер на 1 300 лв. Съотношението между размера на минималната работна заплата от 933 лв. и прогнозния размер на медианната работна заплата за 2023 г. от 1 300 лв. ще бъде в рамките на 71,8%.

При прогноза за ръст на средната заплата в рамките на прогнозния ръст на компенсациите на един нает от 8,1% през 2025 г. и запазване на размера на минималната работна заплата от 933 лв. през 2025 г., съотношението между минималната и средната заплата ще се намали спрямо предходната година.

По данни на НСИ през третото тримесечие на 2023 г. средната работна заплата /СРЗ/ общо за страната е 2 000 лв., през четвъртото тримесечие на 2023 г. тя е 2 123 лева, през първото тримесечие на 2024 г. тя е 2 198 лв. а през второто тримесечие на 2024 г. – тя е 2 296 лв. Средната брутна работна заплата за страната за период от 12 месеца, който включва последните две тримесечия на предходната година и първите две тримесечия на текущата година е в размер на 2 154,2 лв., съотношението минимална работна заплата от 933 лв. към средната работна заплата за страната за период от 12 месеца възлиза на 43,3%, тоест съотношението няма да отговаря на разпоредбите на чл. 244 от Кодекса на труда.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:

Запазването на размера на минималната работна заплата от 933 лв. през 2025 година ще допринесе за увеличаване рисковете от дефицит на работна сила, намаляване на реалната покупателна способност на работещите и съответно намаляване на вътрешното потребление, увеличаване на недекларираната заетост, както и може да провокира емиграция на работната сила. Запазването на ръста на СРЗ би способствало за увеличаване на неравенствата и рисковете от изпадане в бедност.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

- Запазването на размера на МРЗ ще облекчи МСП в частта разходи за труд;
- Съхраняване на работните места за нискоквалифицираните работници;
- Доходите на нискоквалифицираната работна сила няма да имат въздействие върху инфлационните процеси през 2025 г.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Отрицателните въздействия за заинтересованите страни при този вариант на действие са следните:

- Запазеният размер на минималната работна заплата няма да е в съответствие с посочените ориентировъчни референтни стойности в Директива 2022/2041 за адекватните минимални работни заплати на страните в Европейския съюз;
- Няма да се изпълнят икономическите и социални критерии, заложени в Конвенция № 131 на МОТ, на които трябва да отговаря размера на минималната работна заплата;
- Няма да се реализира стабилизиращата функция на работната заплата в макроикономически план, мотивиране към заетост на наетите на минимална работна заплата и създаване на условия и предпоставки за задържането им на пазара на труда;
- При размер на официалната линия на бедност от 638 лв. за 2025 г. и запазване размера на минималната работна заплата от 933 лв., нетният доход на наетите на МРЗ ще бъде в размер на 724 лв. и ще надвишава с 13,5% линията на бедност;
- Ще се намали покупателната способност на най-нискодоходната част от заетите, реалните доходи на наетите на минимална работна заплата ще намалеят спрямо размера им при предишната актуализация на минималното възнаграждение за положен труд;
- Ще се ограничи търсенето и потреблението на стоки и услуги, което ще намали възможностите за възстановяване и растеж;
- Запазеният размер на минималната работна заплата ще бъде недостатъчен и незадоволителен за гарантиране на относително достоен живот;
- Ще се увеличи рискът от бедност за наетите на минимална работна заплата;
- Със запазване на размера на минималната заплата през 2025 г. ще бъде нарушен процесът на конвергенция на доходите;
- Политиките за преодоляване на бедността няма да съответстват на актуалните тенденции в разпределението на доходите;
- Определянето на минималната работна заплата е основен инструмент на подоходната политика, която оказва влияние върху доходите от труд като цяло.

Липсата на актуализация на минималната заплата ще окаже негативно въздействие и ще ограничи ефектите й върху макроикономическите процеси в страната.

При реализиране на този вариант няма да бъдат изпълнени поставените цели и няма да се решат констатираните проблеми.

Вариант № 1 „Запазване на размера на минималната работна заплата от 933 лв. през 2025 г.“ не оказва влияние върху свободното движение на стоки, услуги, капитали и работници. Няма да доведе до улесняване на въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът на действие няма отношение към интелектуалната собственост и към академичните или промишлени изследвания и не допринася за повишаване на производителността и ефективността на ресурсите. Не ограничава свободата на движение на стоки, на капитали, свободата на предоставяне на услуги и свободното движение на работници.

По отношение на балансираното демографско развитие:

Вариант на действие 1 „Запазване на размера на минималната работна заплата от 933 лв. през 2025 г.“ не води до насърчаване на раждането, отглеждането и възпитанието на деца и до подобряване на репродуктивното здраве на населението.

За периода 2020-2023 г. механичният прираст е положителен. За 2020 г. коефициентът на нетна миграция е +4.4‰ (плюс 30 715 души). За 2021 г. коефициентът на нетна миграция е +1.8‰ (плюс 12 706 души), за 2022 г. коефициентът на нетна миграция е +4.2‰ (плюс 27 444 души) и за 2023 г. е +6.4‰ (плюс 41 580 души).

През 2023 г. 15 227 души са променили своя настоящ адрес от страната в чужбина, като 60,9% от тях са мъже. Емигрантите на възраст 0-14 г. са 6,2%, тези на възраст 15-64 години са 84,1%, а на 65 и повече навършени години – 9,7% от всички емигранти.

Лицата, които са сменили местоживеенето си от чужбина в България, или потокът на имигрантите, включва български граждани, завърнали се в страната, както и граждани на други държави, получили разрешение или статут за пребиваване в страната. През 2023 г. 56 807 лица са променили своето обичайно местоживеене от чужбина в България. Относителният дял на мъжете е 53,7%, а на жените – 46,3%. Сред дошлите да живеят в страната 14,0% са във възрастовата група 0-14 години, 75,5% са на възраст 15-64 години, а на 65 и повече навършени години са 10,5% от имигрантите.

Изменението на населението в резултат на външната миграция, измерено чрез коефициента на нетна миграция, е 6,4%.

Вариантът не води до смекчаване на негативните последици от застаряването на населението и до възприемане на модел за активен и продуктивен живот на възрастните хора в добро здраве. Той не предвижда адаптиране на социалните системи или на някоя от тях към демографските промени на застаряването на населението – пазар на труда; пенсионноосигурителната система; системата за социално подпомагане, закрила и дългосрочни грижи; здравеопазване, образование, култура и др.

Този вариант на действие не води до положителни ефекти върху обезлюдяването в някои региони; не води до подобряване на инфраструктурата и качеството на живота в различните райони на страната. Не създава условия за възраждане на селските райони и за намаляване на различията между населените места; не води до подобряване на транспортната, търговската и други обслужващи инфраструктури на селските и пограничните райони за задържане на населението в тях.

Вариантът на действие не води до опазване и поддържане на екологичната и ергономичната среда за живот и до намаляване на регионалните диспропорции чрез децентрализация и създаване на регионален капацитет за динамично икономическо развитие.

Вариант на действие № 1 няма пряко отношение към: неприкосновеността на личния живот; правото на добра администрация, достъпа до правосъдие и до управлението; общественото здраве; сигурността и обществения ред; културата; климата и климатичните промени; транспорта и използването на енергия; биоразнообразието; чистотата на атмосферния въздух; качеството на водите и водните запаси; качеството на почвата; възобновяемите или не възобновяемите ресурси; влиянието на фирмите и потребителите върху околната среда; отпадъците/генериране/ рециклиране; и към грижите за животните.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Този вариант на действие няма да окаже въздействие върху малките и средните предприятия, в частта на разходите за труд, разходите за труд на работодателите за един нает на минимална работна заплата през 2025 г. ще останат без промяна.

Административна тежест: Вариант 1 „Запазване на размера на минималната работна заплата от 933 лв. през 2025 г.“ няма ефект върху административната тежест.

Вариант № 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за определяне на минималната работна заплата за страната от 01.01.2025 г. в размер на 1077 лв.“

Несигурността и цялостната непредсказуемост на международната среда и инфлационните процеси влошиха очакванията за икономическия растеж през 2023 г. и първото полугодие на 2024 г.

През септември 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е -0,1% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за септември 2023 г. спрямо септември 2022 г. е 6,3%. Инфлацията от началото на годината (септември 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 3,6%, а средногодишната инфлация за периода октомври 2022 - септември 2023 г. спрямо периода октомври 2021 - септември 2022 г. е 12,4%.

Според ХИПЦ през септември 2023 г. месечната инфлация е -0,3% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за септември 2023 г. спрямо септември 2022 г. е 6,4%. Инфлацията от началото на годината (септември 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,2%, а средногодишната инфлация за периода октомври 2022 - септември 2023 г. спрямо периода октомври 2021-септември 2022 г. е 10,8%.

През октомври 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,4%, а годишната инфлация за октомври 2023 г. спрямо октомври 2022 г. е 5,8%. Инфлацията от началото на годината (октомври 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,1%, а средногодишната инфлация за периода ноември 2022 - октомври 2023 г. спрямо периода ноември 2021 - октомври 2022 г. е 11,4%.

Според ХИПЦ през октомври 2023 г. месечната инфлация е 0,2%, а годишната инфлация за октомври 2023 г. спрямо октомври 2022 г. е 5,9%. Инфлацията от началото на

годината (октомври 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,4%, а средногодишната инфлация за периода ноември 2022 - октомври 2023 г. спрямо периода ноември 2021 - октомври 2022 г. е 10,1%.

През ноември 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,3%, а годишната инфлация за ноември 2023 г. спрямо ноември 2022 г. е 5,4%. Инфлацията от началото на годината (ноември 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,4%, а средногодишната инфлация за периода декември 2022 - ноември 2023 г. спрямо периода декември 2021 - ноември 2022 г. е 10,5%.

Според ХИПЦ през ноември 2023 г. месечната инфлация е 0,2%, а годишната инфлация за ноември 2023 г. спрямо ноември 2022 г. е 5,5%. Инфлацията от началото на годината (ноември 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 4,7%, а средногодишната инфлация за периода декември 2022 - ноември 2023 г. спрямо периода декември 2021 - ноември 2022 г. е 9,4%.

През декември 2023 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,3%, а годишната инфлация за декември 2023 г. спрямо декември 2022 г. е 4,7%. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2023 г. спрямо периода януари –декември 2022 г. е 9,5%.

Според ХИПЦ през декември 2023 г. месечната инфлация е 0,3%, а годишната инфлация за декември 2023 г. спрямо декември 2022 г. е 5,0%. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2023 г. спрямо периода януари - декември 2022 г. е 8,6%.

През януари 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,5%, а годишната инфлация за януари 2024 г. спрямо януари 2023 г. е 3,8%. Средногодишната инфлация за периода февруари 2023 - януари 2024 г. спрямо периода февруари 2022 - януари 2023 г. е 8,4%.

Според ХИПЦ през януари 2024 г. месечната инфлация е 0,1%, а годишната инфлация за януари 2024 г. спрямо януари 2023 г. е 3,9%. Средногодишната инфлация за периода февруари 2023 - януари 2024 г. спрямо периода февруари 2022 - януари 2023 г. е 7,8%.

През февруари 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,3%, а годишната инфлация за февруари 2024 г. спрямо февруари 2023 г. е 3,3%. Инфлацията от началото на годината (февруари 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,8%, а средногодишната инфлация за периода март 2023 - февруари 2024 г. спрямо периода март 2022 - февруари 2023 г. е 7,4%.

Според ХИПЦ през февруари 2024 г. месечната инфлация е 0,3%, а годишната инфлация за февруари 2024 г. спрямо февруари 2023 г. е 3,5%. Инфлацията от началото на годината (февруари 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,4%, а средногодишната инфлация за периода март 2023 - февруари 2024 г. спрямо периода март 2022 - февруари 2023 г. е 6,9%.

През март 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,2%, а годишната инфлация за март 2024 г. спрямо март 2023 г. е 3,0%. Инфлацията от началото на годината (март 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 1,0%, а средногодишната инфлация за периода април 2023 - март 2024 г. спрямо периода април 2022 - март 2023 г. е 6,5%.

Според ХИПЦ през март 2024 г. месечната инфлация е 0,2%, а годишната инфлация за март 2024 г. спрямо март 2023 г. е 3,1%. Инфлацията от началото на годината (март 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,7%, а средногодишната инфлация за периода април 2023 - март 2024 г. спрямо периода април 2022 - март 2023 г. е 6,2%.

През април 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е -0,3%, а годишната инфлация за април 2024 г. спрямо април 2023 г. е 2,4%. Инфлацията от началото на годината (април 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,7%, а средногодишната инфлация за периода май 2023 - април 2024 г. спрямо периода май 2022 - април 2023 г. е 5,7%.

През април 2024 г. според ХИПЦ месечната инфлация е -0,1%, а годишната инфлация за април 2024 г. спрямо април 2023 г. е 2,5%. Инфлацията от началото на годината (април 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,6%, а средногодишната инфлация за периода май 2023 – април 2024 г. спрямо периода май 2022 – април 2023 г. е 5,5%.

През май 2024 г. месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е -0,2%, а годишната инфлация за май 2024 г. спрямо май 2023 г. е 2,3%. Инфлацията от началото на годината (май 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,4%, а средногодишната инфлация за периода юни 2023 – май 2024 г. спрямо периода юни 2022 - май 2023 г. е 5,1%.

Според ХИПЦ през май 2024 г. месечната инфлация е 0,0%, а годишната инфлация за май 2024 г. спрямо май 2023 г. е 2,7%. Инфлацията от началото на годината (май 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,6%, а средногодишната инфлация за периода юни 2023 – май 2024 г. спрямо периода юни 2022 – май 2023 г. е 5,1%.

Към м. юни 2024 г. по данни на НСИ месечната инфлация, измерена с индекса на потребителските цени (ИПЦ), е -0,2%, а годишната инфлация за юни 2024 г. спрямо юни 2023 г. е 2,5% . Инфлацията от началото на годината (юни 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0.2%, а средногодишната инфлация за периода юли 2023 - юни 2024 г. спрямо периода юли 2022 - юни 2023 г. е 4,6%.

Според ХИПЦ през юни 2024 г. месечната инфлация е 0,2%, а годишната инфлация за юни 2024 г. спрямо юни 2023 г. е 2,8%. Инфлацията от началото на годината (юни 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0,7%, а средногодишната инфлация за периода юли 2023 – юни 2024 г. спрямо периода юли 2022 – юни 2023 г. е 4,7%.

Към м. юли месечната инфлация, измерена с ИПЦ, е 0,8%, а годишната инфлация за юли 2024 г. спрямо юли 2023 г. е 2,4%. Инфлацията от началото на годината (юли 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 1,1%, а средногодишната инфлация за периода август 2023 - юли 2024 г. спрямо периода август 2022 - юли 2023 г. е 4,1%.

Според ХИПЦ през юли 2024 г. месечната инфлация е 1,2%, а годишната инфлация за юли 2024 г. спрямо юли 2023 г. е 2,8% . Инфлацията от началото на годината (юли 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 1,9%, а средногодишната инфлация за периода август 2023 - юли 2024 г. спрямо периода август 2022 - юли 2023 г. е 4,3%.

През третото тримесечие на 2023 г. средната работна заплата /СРЗ/ общо за страната достига до 2 000 лв., като нараства с 14,7 % номинално в сравнение със същото тримесечие на 2022 г. и с 2,2% спрямо второто тримесечие на 2023 г.

През четвъртото тримесечие на 2023 г. средната брутна месечна работна заплата достига 2 123 лева, като нараства с 13,0% спрямо четвърто тримесечие на 2022 г. и със 6,2% спрямо трето тримесечие на 2023 г.

През първото тримесечие на 2024 г. средната месечна работна заплата е 2 198 лв. и нараства с 16.8% спрямо първо тримесечие на 2023 г. и с 3,5% спрямо четвъртото тримесечие на 2023 г.

През второто тримесечие на 2024 г. средната месечна работна заплата е 2 296 лв. и нараства с 4,5% спрямо първото тримесечие на 2024 г. и със 17,3% спрямо второто тримесечие на 2023 г.

Правното основание за приемане на Постановлението за определяне на минималната работна заплата е чл. 244 от Кодекса на труда.

Съгласно чл. 244, ал. 1 от КТ минималната работна заплата за страната за следващата календарна година се определя до 1 септември на текущата година в размер на 50 на сто от

средната брутна работна заплата за период от 12 месеца, който включва последните две тримесечия на предходната година и първите две тримесечия на текущата година и не може да е по-ниска от определената за предходната година.

По данни на НСИ през третото тримесечие на 2023 г. средната работна заплата /СРЗ/ общо за страната е 2 000 лв., през четвъртото тримесечие на 2023 г. средната брутна месечна работна заплата е 2 123 лева, през първото тримесечие на 2024 г. средната месечна работна заплата е 2 198 лв., а през второто тримесечие на 2024 г. средната месечна работна заплата е 2 296 лв. Средната брутна работна заплата за страната за период от 12 месеца е в размер на 2 154,2 лв.

Съгласно разпоредбите на чл.244 от КТ минималната работна заплата за 2025 г. като 50% от средната работна заплата за страната ще е в размер на 1 077 лв.

При размер от 1 077 лв. за 2025 г. минималната работна заплата ще реализира ръст от 144 лв., или 15,4% спрямо определената от 01.01.2024 г. минимална работна заплата от 933 лв. Предлаганият размер съответства на заложените в Директивата за адекватните работни заплати препоръчителни референтни стойности - минималната работна заплата да бъде 50% от средната работна заплата, като е съобразен с икономическите и социални критерии, заложени в Конвенция № 131 на МОТ.

Предложеният размер на МРЗ от 1 077 лв. се доближава до основните допускания по Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2024 -2026 г. – минималната работна заплата за страната за 2025 г. е заложена в размер на 1 052 лв.

Последните актуални данни за медианната работна заплата са за октомври 2022 г. – 1 144 лв. медианна заплата. При екстраполиране на медианната заплата с ръста на средната работна заплата за 2023 г. (по налични последни годишни данни), според експертни разчети на МТСП медианната заплата за 2023 г. би била в размер на 1 300 лв. Съотношението между размера на минималната работна заплата от 1 077 лв. и прогнозния размер на медианната работна заплата за 2023 г. от 1 300 лв. ще бъде в рамките на 82,8%.

Предлаганият размер на минимална работна заплата за 2025 г. от 1 077 лв. е в съответствие с тенденцията на нарастване на средната работна заплата.

До края на 2023 година тенденциите бяха за продължаващо поскъпване на петрола и неенергийните суровини, което започна да се забавя през 2024 г. Очакванията са до края на 2024 г. цената на суровината да се стабилизира, а през следващите две години да се понижи (до 75,6 щ.д. барел). През 2024 г. цената на суровината ще се повиши средно с 9% до 46,6 евро, след което ще се понижи през 2025 г. до 44,7 евро и през 2026 г. - до 37 евро. В съответствие с това, нарастването на общото равнище на потребителските цени се понижи до 4,8% през 2024 г., като повишението на потребителските цени в края на годината се очаква да бъде 3,3%. Енергийните стоки ще имат отрицателен принос към инфлацията, дължащ се на очакваното поевтиняване на транспортните горива.

Според Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2024–2026 г., одобрена с Решение № 16 на Министерския съвет от 12 януари 2024 г., се очаква през 2025 г. и 2026 г. инфлацията в края на годината да продължи да се забавя, съответно до 2,4% и 2,1%. Очакваното намаление в международните цени на суровините до края на прогнозния хоризонт ще доведе до забавяне на темпа на поскъпване при храните, неенергийните промишлени стоки и услугите. Поради прогнозираното нарастване на вътрешното търсене обаче, както и на разходите за труд, компонентите на базисната инфлация ще продължат да формират съществен принос към общата инфлация в страната. Средногодишният темп на

инфлация ще бъде 2,8% през 2025 г. и 2,2% през 2026 г. Предлаганият размер на минимална работна заплата за 2025 г. от 1 077 лв. е в съответствие с възстановяването на пазара на труда в контекста на наличните, но намаляващи инфлационни процеси в страната.

Повишаването на размера на минималната работна заплата оказва положително въздействие за повишаване на мотивацията на най-нискодоходната част от работната сила за търсене на работа, реализиране и задържане на трудовия пазар, за компенсиране и запазване на жизненото равнище, за намаляване на риска от бедност сред работещите, както и намаляване на подоходното неравенство. Според Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2024–2026 г., одобрена с Решение № 16 на Министерския съвет от 12 януари 2024 г., се очаква през 2024 г. растежът на БВП ще се ускори до 3,2% поради нарастване на инвестициите в икономиката. Очаква се висок растеж на публичните инвестиции и активизиране на частната инвестиционна активност. Заложен е неутрален принос на изменението на запасите за растежа на БВП. По-слабото нарастване на заетостта и кредитите ще се отразят в забавяне на растежа на потреблението на домакинствата. Подобрението на външната среда ще подкрепи износа, но в резултат на силното вътрешно търсене растежът на вноса ще изпревари този на износа. Приносът на нетния износ ще е отрицателен.

Предлаганият размер на минимална работна заплата за 2025 г. от 1 077 лв. е в съответствие с прогнозите за ръст на БВП.

Съгласно Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2024–2026 г. (Решение № 16 на Министерския съвет от 12 януари 2024 г.) се очаква заетостта да забави своя годишен темп на нарастване до 0,6% през 2024 г. и до 0,3% през 2026 г.

Прогнозите са компенсацията на един нает през 2024 г. да достигне до 11,2%, като през 2025 г. да достигне до 8,1% и до 7,3% през 2026 г. При компенсацията на наетите се наблюдава нарастване от 10,7% за 2024 г. на годишна база, основно поради увеличението на възнагражденията на педагогическия персонал, на приетото увеличение на минималната работна заплата и на максималния осигурителен доход, както и на предвидените допълнителни средства за преодоляване на диспропорции във възнагражденията на персонала в бюджетните организации, включително и за увеличаване на възнагражденията на персонала за 2024 г.

Предлаганият размер на минимална работна заплата за 2025 г. от 1 077 лв. е в съответствие с прогнозите на пазара на труда.

По предварителни данни на НСИ през второто тримесечие на 2023 г. брутният вътрешен продукт (БВП) на един зает се увеличава реално с 0,7% в сравнение с второто тримесечие на 2022 г. Брутната добавена стойност (БДС) средно на един зает през второто тримесечие на 2023 г. се увеличава реално с 0,1% в сравнение с второто тримесечие на 2022 г., а БДС за един отработен човекочас се увеличава реално с 1,7%.

По предварителни данни от НСИ през четвъртото тримесечие на 2023 г. брутният вътрешен продукт (БВП) на един зает се увеличава реално с 0,7% в сравнение със същото тримесечие на предходната година. Брутната добавена стойност (БДС) средно на един зает през четвъртото тримесечие на 2023 г. е на същото равнище в сравнение с четвъртото тримесечие на 2022 г., а БДС за един отработен човекочас се увеличава реално с 0,1%.

През първото тримесечие на 2024 г. брутният вътрешен продукт (БВП) на един зает се увеличава реално с 1,2% в сравнение със същото тримесечие на предходната година. Брутната добавена стойност (БДС) средно на един зает през първото тримесечие на 2024 г. нараства с

4,5% в сравнение с първото тримесечие на 2023 г., а БДС за един отработен човекочас се увеличава реално с 4,9%.

През първото тримесечие на 2024 г. БВП нараства с 1,8% в сравнение с първото тримесечие на 2023 г. и с 0,4% спрямо четвъртото тримесечие на 2023 г. според сезонно изгладени данни по предварителни оценки.

През второто тримесечие на 2024 г. БВП нараства с 2,0% спрямо второто тримесечие на предходната година и с 0,5% спрямо първото тримесечие на 2024 г., а брутната добавена стойност нараства с 1,9% спрямо съответното тримесечие на предходната година според сезонно изгладените данни по експресни оценки.

Съгласно одобрената Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2024–2026 г. растежът на БВП ще се повиши с 3,2% през 2024 г., а през 2025 и 2026 ще се повиши с по 3,0%. Инфлацията през следващите години ще продължи плавно да се забавя, следвайки очакваната динамика при международните цени. Прогнозата е средногодишната инфлация да се понижи до 4,8% през 2024 г., като повишението на потребителските цени в края на годината се очаква да бъде 3,3%.

През 2025 г. и 2026 г. инфлацията в края на годината ще продължи да се забавя, съответно до 2,4% и 2,1%. Средногодишният темп на инфлация ще бъде 2,8% през 2025 г. и 2,2% през 2026 г.

Определянето на нов по-висок размер на минималната работна заплата от 1 077 лв. за 2025 г. ще благоприятства за запазване на жизненото равнище на най-нискодоходната част от пазара на труда.

3.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:

С приемане на Постановлението за определяне размера на минималната работна заплата за страната от 1077 лв. през 2025 г. ще бъдат реализирани поставените цели.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Положителните въздействия за заинтересованите страни при този вариант на действие са следните:

- С приемане на Постановлението ще се увеличи размерът на минималната работна заплата със 144 лв., или с 15,4% през 2025 г.;
- Ще се реализира стабилизиращата функция на работната заплата в макроикономически план, мотивиране към заетост на наетите на минимална работна заплата и създаване на условия и предпоставки за задържането им на пазара на труда;
- Нетният доход на наетите на минимална работна заплата ще нарасне през 2025 г. с 15,4 % спрямо този за 2024 г. и ще достигне 835,73 лв.;
- Ще се подкрепи вътрешното търсене на стоки и услуги и ще продължат процесите по ограничаване на неравенството и рисковете от изпадане в бедност;
- Раздалечаването на равнището на нетната минимална заплата от линията на бедност е в пряка връзка от отчитане на показателите от чл.3 на Конвенция № 131 на МОТ за определяне на минимална работна заплата и индикаторите за определяне на адекватна минимална заплата от Директивата за адекватните

минимални работни заплати в ЕС 2022/2041;

- Ще има благоприятно въздействие върху жизненото равнище на най-нискодоходната част от работната сила. Нетната минимална заплата ще бъде с 31,0% по-висока от линията на бедност за страната от 638 лв. по изследването „Статистика на доходите и условията на живот“ EU-SILC.
- Ще окаже благоприятно влияние върху пазара на труда;
- Социални партньори – участие в провеждането на политика в областта на жизненото равнище и доходите в съответствие с икономическите и социални предизвикателства;
- При този вариант ще се съхрани и доразвие националната практика за определяне на размера на минималната работна заплата както по отношение на използваните статистически данни, така и по отношение на целите за прозрачност и прогнозируемост на действащия механизъм. Също така, ще се направи важна стъпка в посока на въвеждане в практиката на заложените в Директива 2022/2041 за минималните работни заплати принципи и референтни стойности.
- При реализиране на този вариант ще бъдат по-добре защитени хората, наети на минимална работна заплата, имайки предвид рисковете пред прогнозите, породени от възможността за евентуална ескалация на напрежението в международен план и възникване на допълнителни нарушения в доставките на суровини и материали от участващите в конфликта страни.
- Минималният осигурителен доход по икономически дейности и квалификационни групи професии ще бъде определен в размер от 1 077 лв. Повишаването на минималния осигурителен доход със 144 лв. ще окаже положително въздействие върху приходите в държавния бюджет и в бюджета на ДОО.

При реализиране на вариант „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за определяне на минималната работна заплата за страната от 01.01.2025 г. в размер на 1077 лв.“ ще бъдат изпълнени поставените цели и ще се решат констатираните проблеми, както и защитени в оптимално възможна степен интересите на заинтересованите страни.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Работодатели, които реализират ниска добавена стойност от икономическата си дейност могат да изпитат недостиг от средства за увеличение на инвестициите с цел повишаване на конкурентоспособността си.

Вариантът на действие няма отношение към правото на собственост, научноизследователската и развойна дейност. Няма да доведе до улесняване на въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът на действие оказва въздействие върху определени сектори и региони, не ограничава свободата на движение на стоки, на капитали, свободата на предоставяне на услуги и свободното движение на работници.

По отношение на балансираното демографско развитие:

Вариант № 2 не води до задържане на темповете на намаляване на броя на населението. Не води до насърчаване на раждането, отглеждането и възпитанието на деца и до подобряване на репродуктивното здраве на населението. Този вариант не оказва влияние върху

здравословното състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност. Не води до повишаване на средната продължителност на живота и на продължителността на живота в добро здраве. Вариантът на действие не води до намаляване на общата заболеваемост и до превенция на социално значими болести. Не води и до създаване на здравословни и безопасни условия на труд. Не води до смекчаване на негативните последици от застаряването на населението и до възприемане на модел за активен и продуктивен живот на възрастните хора в добро здраве. Вариантът на действие не предвижда адаптиране на социалните системи или на някоя от тях към демографските промени на застаряването на населението – пазар на труда; пенсионноосигурителната система; системата за социално подпомагане, закрила и дългосрочни грижи; здравеопазване, образование, култура и др. Този вариант на действие не ограничава диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването в някои региони; не води до подобряване на инфраструктурата и качеството на живота в различните райони на страната. Не създава условия за възраждане на селските райони и за намаляване на различията между населените места; не води до подобряване на транспортната, търговската и други обслужващи инфраструктури на селските и пограничните райони за задържане на населението в тях.

Вариант № 2 не води до опазване и поддържане на екологичната и ергономичната среда за живот и до намаляване на регионалните диспропорции чрез децентрализация и създаване на регионален капацитет за динамично икономическо развитие.

Вариантът на действие не улеснява и не ограничава приспособяването към промените и използването на технологични иновации на работното място.

Вариант № 2 няма пряко отношение към: неприкосновеността на личния живот; правото на добра администрация, достъпа до правосъдие и до управлението; общественото здраве; сигурността и обществения ред; културата; климата и климатичните промени; транспорта и използването на енергия; биоразнообразието; чистотата на атмосферния въздух; качеството на водите и водните запаси; качеството на почвата; възобновяемите или невъзобновяемите ресурси; влиянието на фирмите и потребителите върху околната среда; отпадъците /генериране/ рециклиране; и към грижите за животните.

2.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия: Този вариант на действие няма други специфични въздействия, извън посочените по-горе.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Този вариант оказва въздействие върху малките и средните предприятия.

Работодатели, които реализират ниска добавена стойност от икономическата си дейност могат да изпитат нужда от средства за увеличение на инвестициите с цел повишаване на конкурентоспособността си. Доколкото такъв недостиг ще е в ограничени размери поради балансирания характер на Вариант № 2, то той може лесно да бъде компенсиран чрез различните финансови инструменти, които са достъпни за МСП, както и чрез въвеждането на мерки за повишаване предприемаческата ефективност и ефикасност.

Административна тежест: При Вариант № 2 няма ефект върху административната тежест.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска ; 4) ниска. ; 5) ниска.

5.1. По проблем „Необходимост от актуализиране на минималната работна заплата и приемане на Постановление за определяне нов размер на минималната работна заплата за 2025 г.“

Цел1:Осигуряване на необходимата социална защита за наетите лица по отношение на минималните допустими равнища на работните заплати;

Цел 2: Размерът на минималната работна заплата да следва икономическите реалности и възможностите на бюджета;

Цел 3: Да се изпълнят икономическите и социални критерии, заложени в Конвенция № 131 на МОТ, на които трябва да отговаря размерът на минималната работна заплата;

Цел 4: Да се реализира стабилизиращата функция на работната заплата в макроикономически план, мотивиране към заетост на наетите на минимална работна заплата и създаване на условия и предпоставки за задържането им на пазара на труда;

Цел 5: Да се постигне задоволяване на минималните жизнени потребности на хората, работещи на минимална заплата и намаляване на риска от бедност;

Цел 6. Ограничаване на рисковете за заетостта;

Цел 7: Нарастването на минималната работна заплата като част от процеса на конвергенция на доходите;

Цел 8: Способства за намаляване на неравенството в разпределението на доходите.

		Вариант 1 Запазване на размера на минималната работна заплата от 933 лв.	Вариант 2 Приемане на ПМС с размер на МРЗ от 1 077 лв.
Ефективност	Цел 1: Осигуряване на необходимата социална защита за наетите лица по отношение на минималните допустими равнища на работните заплати	ниска	висока
	Цел 2: Размерът на минималната работна заплата да следва икономическите реалности и възможностите на бюджета	ниска	висока
	Цел 3: Да се изпълнят икономическите и социални критерии, заложени в Конвенция № 131 на МОТ, на които трябва да отговаря размерът на минималната работна заплата	средна	висока
	Цел 4: Да се реализира стабилизиращата функция на работната заплата в макроикономически план, мотивиране към заетост на наетите на минимална работна заплата и създаване на условия и предпоставки за задържането им на пазара на труда	средна	висока

	Цел 5: Да се постигне задоволяване на минималните жизнени потребности на хората, работещи на минимална заплата и намаляване на риска от бедност;	ниска	средна
	Цел 6. Ограничаване на рисковете за заетостта	висока	висока
	Цел 7: Нарастването на минималната работна заплата като част от процеса на конвергенция на доходите	ниска	средна
	Цел 8: Способства за намаляване на неравенството в разпределението на доходите.	ниска	висока
Ефикасност	Цел 1:Осигуряването на необходимата социална защита за наетите лица по отношение на минималните допустими равнища на работните заплати	ниска	висока
	Цел 2: Размерът на минималната работна заплата да следва икономическите реалности и възможностите на бюджета	средна	висока
	Цел 3: Да се изпълнят икономическите и социални критерии, заложени в Конвенция № 131 на МОТ, на които трябва да отговаря размерът на минималната работна заплата	средна	висока
	Цел 4: Да се реализира стабилизиращата функция на работната заплата в макроикономически план, мотивиране към заетост на наетите на минимална работна заплата и създаване на условия и предпоставки за задържането им на пазара на труда	ниска	висока
	Цел 5: Да се постигне задоволяване на минималните жизнени	ниска	висока

	потребности на хората, работещи на минимална заплата и намаляване на риска от бедност		
	Цел 6: Ограничаване на рисковете за заетостта	ниска	висока
	Цел 7: Нарастването на минималната работна заплата като част от процеса на конвергенция на доходите	ниска	средна
	Цел 8: Способства за намаляване на неравенството в разпределението на доходите.	ниска	висока
Съгласуваност	Цел 1: Осигуряването на необходимата социална защита за наетите лица по отношение на минималните допустими равнища на работните заплати	средна	висока
	Цел 2: Размерът на минималната работна заплата да следва икономическите реалности и възможностите на бюджета	ниска	средна
	Цел 3: Да се изпълнят икономическите и социални критерии, заложени в Конвенция № 131 на МОТ, на които трябва да отговаря размерът на минималната работна заплата	ниска	средна
	Цел 4: Да се реализира стабилизиращата функция на работната заплата в макроикономически план, мотивиране към заетост на наетите на минимална работна заплата и създаване на условия и предпоставки за задържането им на пазара на труда	ниска	висока
	Цел 5: Да се постигне задоволяване на минималните жизнени потребности на хората,	ниска	висока

	работещи на минимална заплата и намаляване на риска от бедност		
	Цел 6: Ограничаване на рисковете за заетостта	висока	средна
	Цел 7: Нарастването на минималната работна заплата като част от процеса на конвергенция на доходите	ниска	средна
	Цел 8: Способства за намаляване на неравенството в разпределението на доходите.	ниска	средна

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.
1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:
ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;
ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;
съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем „Необходимост от актуализиране на минималната работна заплата и приемане на Постановление за определяне нов размер на минималната работна заплата за страната от 01.01.2025 г.“

Препоръчителен за решаване на поставения проблем е **Вариант № 2.**

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

◉ Актът засяга пряко МСП

○ Актът не засяга МСП

В България минималната работна заплата е определена на национално ниво за цялата страна и за всички работници, независимо от отрасъла, в който са заети.

Очаква се да има положително въздействие върху повишаване на мотивацията и заинтересоваността за запазване на работните места, повишаване качеството на работната сила, намаляване на нелоялната конкуренция. Разходът на работодателите за един отработен час на минимална часова работна заплата от 01.01.2025 г. ще е 6,49 лв. (изчислена стойност 6,4879) при нормална продължителност на работното време от 8 часа и при 5-дневна работна седмица, като ще нарасне с 0,91 лв. (0, 76 лв. за труд и 0,15 лв. за осигуровки).

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове при реализиране на Вариант № 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Проектът на нормативен акт ще бъде съгласуван в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Проектът ще бъде обсъден в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на Постановление на Министерския съвет за определяне размера на минималната работна заплата за страната за 2025 г. ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации на Министерския съвет и на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика, за получаване на предложения и становища в нормативноустановения срок.
Справката за отразените становища ще бъде публикувана на Портала за обществени консултации на Министерския съвет и на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).
1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:
Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:
1. Тримесечно наблюдение на НСИ на наетите лица, отработеното време, средствата за работна заплата и други разходи за труд;
2. Годишната статистика на заетостта и разходите за труд се основава на наблюдението на заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд, което е изчерпателно за всички предприятия от обществения сектор и частния сектор, независимо от вида на тяхната икономическа дейност и действащото законодателство, по което са създадени и регистрирани;
3. Тримесечно наблюдение на НСИ на производителността на труда, заетите лица и отработеното време;

4. Инфлация и индекси на потребителските цени на НСИ;
5. Тримесечно наблюдение на НСИ за брутния вътрешен продукт (БВП);
6. Пролетна макроикономическа прогноза на Министерство на финансите за 2024 г.;
7. Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2024-2026 г. (РМС №16 от 12 януари 2024 г.);
8. Годишен преглед на минималните работни заплати за 2023 и 2024 г. – Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд (EUROFOUND).

2. *Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.*

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Теодора Тодорова, и.д. директор на дирекция „Жизнено равнище, демографска политика и социални инвестиции“
Дата: 26.08.2024 г.
Подпис:

26.8.2024 г.

X Т.Т.

Теодора Тодорова
И.Д. Директор на Д ЖРДПСИ
Signed by: Teodora Angelova Todorova